

Tot el que sempre ha volgut saber sobre el Pla de Recuperació europeu, però mai no ha gosat preguntar

- El Pla de Recuperació encara ha de ser aprovat pels parlaments europeu i nacionals.
- L'element principal és el Mecanisme de Recuperació, que atorgarà fins a 312.500 milions d'euros en transferències i 360.000 milions en préstecs a Estats membres en funció de la dimensió i de l'impacte de la crisi de la COVID-19.
- Per accedir a aquests fons, cada país haurà de preparar un pla nacional de recuperació, que serà avaluat per la Comissió Europea.
- Els primers desemborsaments, del 10% del total per a cada país, s'haurien de produir en el 3T 2021.

Al juliol, després d'intenses negociacions, el Consell Europeu es va posar d'acord sobre el Pla de Recuperació europeu, anomenat Next Generation EU (NGEU), a través del qual la UE atorgarà fins a 750.000 milions d'euros als Estats membres per impulsar la recuperació de l'economia europea després del xoc de la COVID-19. De què es tracta exactament l'NGEU i com funcionarà? Tot seguit, donem resposta a les preguntes freqüents sobre el Fons, el calendari d'aprovació i d'implementació, la condicionalitat i el repartiment dels fons.

En què consisteix el Next Generation EU?

L'NGEU és un nou instrument europeu, amb una capacitat financera de 750.000 milions d'euros, creat per donar suport als esforços dels Estats membres per respondre a la crisi de la COVID-19 i impulsar la transició ecològica i digital de la UE. Es tracta d'un instrument addicional al pressupost europeu per al 2021-2027.

El seu principal component és el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, que atorgarà 312.500 milions d'euros en transferències i 360.000 milions en préstecs als Estats membres de la UE per finançar projectes d'inversió i reformes que impulsin la recuperació i millorin la resiliència de les seves economies. A més a més, aportarà fons addicionals per a iniciatives europees, com ReactEU o el Just Transition Fund, fons per donar suport a l'ocupació i per mitigar l'impacte socioeconòmic de la transició ecològica a les regions més afectades, respectivament.

Centrem la resta de l'article en el Mecanisme de Recuperació, que constitueix la major part de l'NGEU.

Quins passos falten per a l'aprovació de l'NGEU i per als primers desemborsaments del Mecanisme de Recuperació?

Malgrat que l'NGEU hagi estat acordat a nivell polític pel Consell Europeu, encara necessita l'aprovació del Parlament Europeu i la ratificació per part dels parlaments nacionals dels països amb constitucions que així ho requereixin. El Pla de Recuperació es basa en un augment del sostre de recursos propis de la UE, i aquesta decisió és la que ha de ser ratificada pels parlaments nacionals. Aquest augment del sostre de recursos propis és el que permetrà que la UE emeti deute comunitari als mercats per finançar el fons.¹

Next Generation EU: quantitats dels diferents programes

(Milions d'euros)

Mecanisme de Recuperació i Resiliència	672.500
– Transferències	312.500
– Préstecs	360.000
ReactEU	47.500
Horizon Europe	5.000
InvestEU	5.600
Rural Development	7.500
Just Transition Fund	10.000
RescEU	1.900
TOTAL	750.000

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del Consell Europeu.

Les negociacions amb el Parlament Europeu estan en marxa. Encara hi ha diferències sobre el mecanisme de condicionalitat de l'Estat de dret (el Parlament vol un mecanisme fort que permeti suspendre els desemborsaments als països que violin l'Estat de dret) i sobre la introducció de nous recursos propis.² No obstant això, cal esperar que el Parlament Europeu doni ràpidament la seva aprovació i que el procés de ratificació dels parlaments nacionals acabi durant la primera meitat del 2021. Malgrat que això sigui una mica més tard del que s'havia previst inicialment, no hauria de retardar els desemborsaments als Estats membres.

En paral·lel, els països de la UE han d'elaborar plans de recuperació nacionals i detallar tant els projectes d'inversió que finançaran amb els fons europeus com les reformes que els acompanyaran. La data límit per enviar els plans nacionals definitius és el 30 d'abril del 2021. Una vegada rebuts, la Comissió tindrà fins a dos mesos per valorar-los i per recomanar-ne l'aprovació al Consell Europeu, que, al

1. El sostre de recursos propis és la quantitat màxima legal que la UE pot sol·licitar dels països membres per finançar el pressupost europeu. L'augment d'aquest sostre és una garantia per a l'emissió de deute europeu i és necessari perquè el deute emès obtingui el ràting màxim.

2. Els recursos del pressupost europeu gairebé no han canviat des de fa més de 30 anys i es basen, principalment, en contribucions directes dels Estats membres (en funció de la seva dimensió), en impostos duaners i en transferències d'un percentatge de l'IVA recaptat per cada país. El Parlament Europeu voldria introduir nous recursos vinculats a objectius europeus, com un impost sobre els serveis digitals o un impost sobre el contingut de carboni de les importacions.

seu torn, tindrà un màxim de quatre setmanes per aprovar-los. Malgrat que els plans nacionals es puguin enviar abans (quan el Pla de Recuperació sigui aprovat pels parlaments europeu i nacionals), és probable que la majoria de països esperin fins ben entrat el 2021 per poder ajustar la versió definitiva a la conjuntura econòmica i, també, en enviar-los al mateix temps que la majoria de països, per evitar un escrutini individual dels seus plans. Així, tot el procés s'hauria d'haver completat cap a mitjan 2021, i la UE podria començar a desemborsar el primer tram dels fons durant el tercer trimestre (el 10% dels fons totals que rebrà cada país).

Quines quantitats de transferències i de préstecs rebrà cada país i quan poden arribar aquests fons?

Dels 312.000 milions d'euros de transferències, el 70% es repartirà a cada país en funció del PIB, de la població i de l'atur registrat entre el 2015 i el 2019; el 30% restant es calcularà el 2022 tenint en compte la caiguda del PIB patida per cada país en el conjunt del 2020 i del 2021. Segons les previsions actuals de la Comissió, s'estima que Espanya i Itàlia podrien arribar a rebre uns 60.000 milions d'euros (el 4,8% i el 3,7% del PIB, respectivament)³ del Fons de Recuperació; França, uns 30.000 milions (l'1,3% del PIB); Portugal, 13.000 milions (el 6,2% del PIB), i Alemanya, uns 20.000 milions (el 0,6% del PIB). Els països que més recursos rebrien, en funció del seu PIB, serien Croàcia, Bulgària i Grècia (vegeu el gràfic).

Cada país també podrà demanar préstecs fins al 6,4% del seu PNB⁴ per finançar una part de les inversions i de les reformes, tot i que és molt possible que els Estats membres decideixin no acudir a la totalitat d'aquests préstecs. La raó és que, malgrat que es tracti de préstecs amb tipus d'interès baixos, incrementarien el deute públic dels països que els rebin, i, per tant, pot ser que diversos països europeus només els sol·licitin en cas d'un agreujament de l'emergència, ja que tenen diverses alternatives: els països de la UE també tenen accés a préstecs del MEDE amb menys condicionalitats, a més de l'accés a mercats de deute sobirà a tipus d'interès històricament baixos.

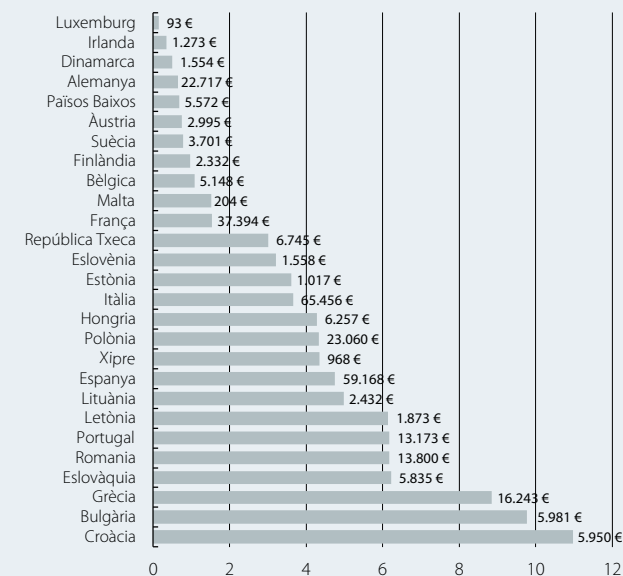
Com ja hem esmentat, quan el pla nacional sigui aprovat, cada país rebrà el 10% dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència. La resta dels desemborsaments es produiran en funció del compliment d'objectius i del progrés en les reformes i en els projectes d'inversió detallats als plans nacionals. Així, segons la Comissió, la majoria dels fons es desemborsaran entre el 2023 i el 2024, i els últims desemborsaments es produiran abans del final del 2026. Però és possible que alguns països rebien una mica més del 10% inicial el 2021 si aconseguen avançar en determinats projectes i reformes. Espanya, que espera rebre uns 27.000 milions el 2021, confia que aquest sigui el

3. Els 72.000 milions que Espanya espera rebre de la UE inclouen 12.500 milions dels fons ReactEU.

4. El producte nacional brut (PNB) mesura la producció final de béns i de serveis generats pels residents i per les empreses nacionals d'un país, fins i tot si són a l'estranger.

Assignació de transferències del Fons de Recuperació i Resiliència

(% del PIB)

Nota: Quantitats en milions d'euros a les etiquetes.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de la Comissió Europea i d'Eurostat.

seu cas (vegeu el Focus «[Next Generation EU: una oportunitat d'or per a l'economia espanyola](#)»).

Quines són les condicions per accedir al Fons de Recuperació?

Perquè el Consell Europeu els aprovi i es puguin començar a desemborsar els fons, els plans nacionals hauran de ser conseqüents amb les recomanacions que va rebre cada país de la Comissió en el marc del Semestre Europeu (específicament, les del 2019 i 2020). A més a més, les reformes i les inversions hauran de contribuir a quatre objectius generals: la promoció de la cohesió econòmica, social i territorial de la UE; l'enfortiment de la resiliència econòmica i social; la mitigació de l'impacte social i econòmic d'aquesta crisi, i el suport a les transicions verda i digital. Aquestes contribucions hauran d'estar detallades en els plans nacionals amb xifres que estimin l'impacte del pla en aquests àmbits. Quan rebi els respectius plans nacionals, la Comissió Europea avaluarà si s'han complert les condicions. Després de la recomanació de la Comissió, el Consell Europeu haurà d'aprovar cada pla individualment per majoria qualificada.

Més enllà del desemborsament inicial del 10%, els països hauran d'avançar en les reformes i en les inversions i aconseguir objectius abans que es puguin desemborsar més fons. A més a més, cada Estat membre té la possibilitat de demanar una avaluació per part del Consell Europeu si considera que un altre país no ha complert les seves fites. Això podria retardar el desemborsament de fons a certs països, però, crucialment, cap país tindrà poder de veto sobre el pla de recuperació d'un altre país.

Álvaro Leandro